

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
"КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан
факультету соціології і права

_____ 2015 р.

**МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО
РОБОЧА ПРОГРАМА
кредитного модуля
підготовки бакалаврів
напряму 6.030401 "Правознавство"
денна форма навчання**

Ухвалено методичною комісією
факультету соціології і права
Протокол від _____ 2015 р. № ____

Голова методичної комісії

_____ 2015 р.

Київ - 2015 рік

Робоча програма кредитного модуля "Міжнародне приватне право" для студентів напрямку підготовки 6.030401 "Правознавство" освітньо - кваліфікаційного рівня бакалавр денної форми навчання складена відповідно до програми навчальної дисципліни "Міжнародне приватне право"

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

старший викладач Гожій Ірина Олексіївна _____

Програму затверджено на засіданні кафедри публічного права

Протокол від " _____ " _____ 2015 року № _____

Завідувач кафедри

_____ Т.О. Чепульченко

" _____ " _____ 2015 р.

1. ОПИС КРЕДИТНОГО МОДУЛЯ

Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Загальні показники	Характеристика кредитного модуля
Галузь знань 0304 "Право"	Міжнародне приватне право	Форма навчання - денна
Напрямок підготовки 6.030401 "Правознавство"	Кількість кредитів ECTS 4 кредити	Статус кредитного модуля - дисципліна самостійного вибору навч. закладу
	Кількість розділів - 8	Цикл, до якого належить кредитний модуль - цикл дисциплін професійної та практичної підготовки
	Індивідуальне завдання - реферат	Семестр - сьомий
Освітньо - кваліфікаційний рівень - бакалавр	Загальна кількість годин - 120 годин	Лекції - 18 годин Семінарські - 18 годин
	Тижневих годин: аудиторних - 2	Самостійна робота - 84 години, в тому числі на виконання індивідуальн. завдання - 10 годин
		Вид та форма семестрового контролю - диференційований залік, усний

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КРЕДИТНОГО МОДУЛЯ

2.1. Метою кредитного модуля "Міжнародне приватне право" є формування у студентів знань про правове регулювання приватноправових відносин, ускладнених іноземним елементом.

2.2. Основними завданнями кредитного модуля "Міжнародне приватне право" є передача студентам комплексу знань про поняття, особливості методів правового регулювання, систему і роль міжнародного приватного права в сучасних умовах, правовий статус суб'єктів міжнародного приватного права, загальні засади правозастосування у міжнародному приватному праві.

Згідно з вимогами програми навчальної дисципліни студенти після засвоєння кредитного модуля мають продемонструвати такі результати навчання:

Знання:

- Поняття, предмет, методи правового регулювання, джерела міжнародного приватного права, його місце в національній системі права.
- Загальні поняття і категорії міжнародного приватного права..
- Основні колізійні прив'язки міжнародного приватного права.
- Правовий статус суб'єктів міжнародного приватного права.
- Особливості застосування колізійних норм.

Уміння:

- Визначати суб'єкти міжнародного приватного права
- Аналізувати можливість застосування конкретної колізійної прив'язки до правовідносин за участю іноземного елемента.

3. СТРУКТУРА КРЕДИТНОГО МОДУЛЯ

Назва розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Семінарські	СРС
1	2	3	4	5
Розділ 1. Поняття міжнародного приватного права				
<i>Тема 1. Поняття, предмет і система міжнародного приватного права</i>	10	1	1	8
<i>Тема 2. Методи правового регулювання у міжнародному приватному праві</i>	7	1	1	5
Разом за розділом 1.	17	2	2	13
Розділ 2. Джерела міжнародного приватного права				
<i>Тема 1. Поняття та види джерел міжнародного приватного права. Внутрішнє законодавство як джерело міжнародного приватного права</i>	5	1	1	3
<i>Тема 2. Міжнародні договори, правові звичаї - джерела міжнародного приватного права</i>	10	1	1	8
Разом за розділом 2.	15	2	2	11
Розділ 3. Загальні засади правозастосування у міжнародному приватному праві				
<i>Тема 1. Вчення про колізійну норму</i>	7	2	1	4
<i>Тема 2. Інші загальні засади міжнародного приватного права</i>	8	2	1	5
Разом за розділом 3.	15	4	2	9
Розділ 4. Суб'єкти міжнародного приватного права				
<i>Тема 1. Цивільно-правовий статус іноземних осіб і осіб без громадянства</i>	6	1	1	4
<i>Тема 2. Правовий статус юридичних осіб. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права</i>	11	1	1	9
Разом за розділом 4.	17	2	2	13
Розділ 5. Право власності у міжнародному приватному праві				
<i>Тема 1. Особливості правового регулювання відносин власності у</i>	13	2	2	9

<i>міжнародному приватному праві.</i>				
Разом за розділом 5.	13	2	2	9
Розділ 6. Шлюбно-сімейні відносини в міжнародному приватному праві				
<i>Тема 1. Особливості правового регулювання шлюбно - сімейних відносин у міжнародному приватному праві</i>	8	2	2	4
Разом за розділом 6.	8	2	2	4
Розділ 7. Спадкові відносини у міжнародному приватному праві				
<i>Тема 1. Особливості правового регулювання спадкових відносин у міжнародному приватному праві.</i>	8	2	2	4
Разом за розділом 7.	8	2	2	4
Розділ 8. Трудові відносини у міжнародному приватному праві				
<i>Тема 1. Колізійні питання у сфері трудових відносин</i>	7	2	2	3
Разом за розділом 8.	7	2	2	3
Реферат	10			10
Модульна контрольна робота	4		2	2
Диференційований залік	6			6
Всього годин	120	18	18	84

4. ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ

№	Назва теми лекції та перелік основних питань
1.	<p><i>Поняття, предмет і система міжнародного приватного права</i></p> <p>Поняття міжнародного приватного права. Предмет міжнародного приватного права. Поняття «іноземного елемента» у міжнародному приватному праві. Міжнародне приватне право як галузь права, наука та навчальний курс. Система міжнародного приватного права. Правова природа норм міжнародного приватного права та його місце в системі права.</p> <p style="text-align: center;"><i>Література до лекції 1:</i></p> <p>1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №32. - Ст.422.</p>

2. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: Навчальна програма дисципліни/ Упор.: канд. юрид. Наук, доц. Кисіль В.І. – К.,1998.
3. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.
4. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл ./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.

Самостійна робота студентів:

1. Історія науки міжнародного приватного права.
2. Співвідношення міжнародного приватного права і міжнародного публічного права.

Література:

1. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.
2. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл ./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.

Методи правового регулювання у міжнародному приватному праві

Поняття методу правового регулювання. Матеріально – правовий метод правового регулювання правовідносин, ускладнених іноземним елементом. Переваги та недоліки матеріально - правового методу. Колізійно – правовий метод як основний метод регулювання цивільністичних відносин з «іноземним елементом». Переваги та недоліки колізійного (відсилочного) методу правового регулювання.

Література до лекції 1:

	<p>1. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.</p> <p>2. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл ./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.</p> <p><i>Самостійна робота студентів:</i></p> <p>1. Уніфікація норм міжнародного приватного права.</p> <p>2. Міжнародний інститут з уніфікації приватного права (УНІДРУА): історія створення, функції.</p> <p><i>Література:</i></p> <p>1. Международное частное право. Общая часть. Учебник./Г.С. Фединяк, Л.С. Фединяк. - Х.: Право, 2015.</p>
2.	<p><i>Поняття та види джерел міжнародного приватного права.</i></p> <p><i>Внутрішнє законодавство як джерело міжнародного приватного права</i></p> <p>Поняття джерел права. Види джерел міжнародного приватного права. Джерела міжнародного приватного права, які офіційно визнані у правовій системі України. Загальна характеристика національного законодавства як джерела міжнародного приватного права. Системи розташування норм міжнародного приватного права у різних правових системах. Закон України "Про міжнародне приватне право" - єдиний кодифікований акт в галузі міжнародного приватного права.</p> <p><i>Література до лекції 2:</i></p> <p>1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №32. - Ст.422.</p> <p>2. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: Навчальна програма дисципліни/ Упор.: канд. юрид. Наук,</p>

доц. Кисіль В.І. – К.,1998.

3. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.
4. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл ./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.

Самостійна робота студентів:

1. Структура Закону України "Про міжнародне приватне право".

Література:

1. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл ./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.
2. Международное частное право. Общая часть. Учебник./Г.С. Фединяк, Л.С. Фединяк. - Х.: Право, 2015.

Міжнародні договори, правові звичай – джерела міжнародного приватного права

Міжнародний договір та звичай як основні джерела міжнародного приватного права. Класифікація міжнародних договорів у міжнародному приватному праві. Участь України у міжнародних двосторонніх договорах. Участь України у міжнародних багатосторонніх угодах. Поняття міжнародного звичаю. Види звичаїв, що застосовуються у міжнародному приватному праві. Правила ІНКОТЕРМС - 2000. Випадки застосування в Україні судового прецеденту в якості джерела міжнародного приватного права.

Література до лекції 2:

1. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: Навчальна програма дисципліни/ Упор.: канд. юрид. Наук, доц. Кисіль В.І. – К.,1998.

	<p>2. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.</p> <p>3. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл ./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.</p> <p><i>Самостійна робота студентів:</i></p> <p>1. Доктрина як джерело міжнародного приватного права.</p> <p><i>Література:</i></p> <p>1. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл ./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.</p>
<p>3.</p>	<p><i>Вчення про колізійну норму</i></p> <p>Виникнення колізій у міжнародному приватному праві. Поняття колізійної норми. Структура колізійної норми. Класифікація колізійних норм . Односторонні та двосторонні колізійні норми. Основні формули прикріплення колізійних норм. Проблема правової кваліфікації у міжнародному приватному праві. Зворотне відсилання. Відсилання до права третьої держави. Визначення Законом України зворотного відсилання. Встановлення змісту іноземного права.</p> <p><i>Література до лекції 3:</i></p> <p>1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.</p> <p>2. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.</p> <p>3. Кисіль, В. І. Зворотне відсилання в міжнародному приватному праві / В. І. Кисіль // Актуал. пробл. міжнар. відносин. —</p>

	<p>1999. — Вип. 13, ч. 1.</p> <p>4. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл. / за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. — Х.: Право, 2015.</p> <p><i>Самостійна робота студентів:</i></p> <p>1.Засоби встановлення змісту іноземного права, визначені законодавством України.</p> <p><i>Література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422. 2.Международное частное право. Общая часть. Учебник./Г.С. Фединяк, Л.С. Фединяк. - Х.: Право, 2015.
4.	<p><i>Інші загальні засади міжнародного приватного права</i></p> <p>Поняття публічного порядку у правових системах. Обмеження дії колізійної норми шляхом застосування застереження про публічний порядок. Зміст концепції обходу закону. Сфери використання обходу закону. Законодавство України про обхід закону. Взаємність та реторсії у міжнародному праві. Матеріальна та формальна взаємність.</p> <p><i>Література до лекції 4:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422. 2. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.:НОРМА ИНФРА - М, 2011. 3. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. — Х.: Право, 2015.

	<p><i>Самостійна робота студентів:</i></p> <p>1. Відображення теорії обходу закону у законодавстві іноземних держав.</p> <p><i>Література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011. 2. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.
5.	<p><i>Цивільно - правовий статус іноземних осіб та осіб без громадянства</i></p> <p>Поняття суб'єктів міжнародного приватного права. Особливість правового статусу фізичних осіб у міжнародному приватному праві. Роль загально визнаних принципів та норм міжнародного права у визначенні правового становища фізичних осіб. Іноземці за законодавством України. Іммігранти. Іноземці, які тимчасово перебувають на території України. Біженці. Особи, яким надано політичний притулок. Право - та дієздатність іноземців в Україні. Застосування особистого закону фізичної особи (lex personalis) для вирішення колізійних питань дієздатності. Правове становище громадян України за кордоном.</p> <p style="text-align: center;"><i>Література до лекції 5:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422. 2. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015. <p><i>Самостійна робота студентів:</i></p>

1.Визнання іноземця безвісно відсутнім та оголошення його померлим.

Література:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.
2. Международное частное право. Общая часть. Учебник./Г.С. Фединяк, Л.С. Фединяк. - Х.: Право, 2015.

Правовий статус юридичної особи. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права

Особистий закон та державна приналежність юридичної особи. Критерії визначення особистого закону юридичної особи в різних правових системах (критерій місця заснування, критерій реальної осілості, критерій центра експлуатації). Правове становище іноземних юридичних осіб в Україні.

Особливості участі держави в міжнародних приватних відносинах. Імунітет держави та його види.

Література до лекції 5:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.
2. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.
3. Чубарев В.Л.Міжнародне приватне право: Навчальний посібник.- К.: Атіка,2008.

Самостійна робота студентів:

1.Законодавство України та міжнародні угоди з питань державного імунітету.

Література:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.
2. Чубарєв В.Л. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник.- К.: Атіка, 2008.

б. ***Особливості правового регулювання відносин власності у міжнародному приватному праві***

Особливості інституту права власності в різних правових системах. Застосування колізійного принципу *lex rei sitae* для вирішення колізійних питань речового статусу у міжнародному приватному праві. Особливості застосування принципу *lex rei sitae* для нерухомого та рухомого майна. Право власності та інші речові права на рухоме майно, що перебуває у дорозі. Правове становище власності України за кордоном. Імунітет державної власності. Захист культурних цінностей. Застосування колізійного принципу *lex rei sitae* для визначення компетентного правопорядку при розгляді справ щодо повернення культурних цінностей. Конвенції ЮНЕСКО про захист культурних цінностей. Конвенція УНІДРУА про викрадені або незаконно вивезені культурні цінності. Законодавство України в сфері збереження і захисту культурної спадщини.

Література до лекції 6:

1. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей: Закон України від 21.09.1999 р. №1068 - XIV// Відомості Верховної Ради України. - 1999. - №48. Ст.405.
2. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 р. №1805 - III// Відомості Верховної Ради України. - 2000. - №39. Ст.333.
3. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. №2778 - VI//

	<p>Відомості Верховної Ради України. - 2011. - №24. Ст.168.</p> <p>4. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.</p> <p>5. Чубарєв В.Л.Міжнародне приватне право: Навчальний посібник.- К.: Атіка,2008.</p> <p><i>Самостійна робота студентів:</i></p> <p>1.Конвенція УНІДРУА про викрадені або незаконно вивезені культурні цінності.</p> <p><i>Література:</i></p> <p>1. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.:НОРМА ИНФРА - М, 2011.</p> <p>2. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.</p>
7.	<p><i>Особливості правового регулювання шлюбно - сімейних відносин у міжнародному приватному праві</i></p> <p>Особливості укладання та припинення шлюбу у правових системах різних держав. Цивільна та церковна форма шлюбу. Укладання шлюбу на території України. Укладання шлюбу за кордоном. Визнання шлюбу, укладеного за кордоном. Укладання шлюбу в консульській установі або дипломатичному представництві. Припинення шлюбу. Судовий та позасудовий порядок припинення шлюбу. Закон України "Про міжнародне приватне право" про визначення компетентного правопорядку щодо припинення шлюбу та правових наслідків шлюбу. Правовий режим майна подружжя в країнах різних правових систем. Інститут міжнародного усиновлення. Тенденції міжнародної практики щодо регулювання міжнародного усиновлення. Закон України "Про міжнародне</p>

приватне право" про усиновлення та скасування усиновлення.

Література до лекції 7:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.
2. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.
3. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.
4. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: підручник , - К.: Атіка, 2003.
5. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: курс вибр.лекц., - К.: Юрінком Інтер, 1997.
6. Чубарев В.Л. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник.- К.: Атіка, 2008.

Самостійна робота студентів:

1. Аліментні зобов'язання у міжнародному приватному праві.

Література:

1. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.

8. ***Особливості правового регулювання спадкових відносин у міжнародному приватному праві***

Особливості інституту спадкування у різних країнах. Порядок складання та форма заповіту, визначена законодавством іноземних країн. Форма заповіту за законодавством України. Системи спадкування за законом : романська та система парантел. Колізійні питання спадкування. Українське законодавство про статут

спадкування. Спадкові права іноземців в Україні. Спадкові права українських громадян за кордоном. Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві. Концепція "право окупації". Концепція "право спадкування".

Література до лекції 8:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.
2. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.
3. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.
4. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: підручник , - К.: Атіка, 2003.
5. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: курс вибр.лекц., - К.: Юрінком Інтер, 1997.
6. Чубарев В.Л.Міжнародне приватне право: Навчальний посібник.- К.: Атіка,2008.

Самостійна робота студентів:

1. Питання усунення від спадкування негідних спадкоємців в законодавстві іноземних країн.

Література:

1. Чубарев В.Л.Міжнародне приватне право: Навчальний посібник.- К.: Атіка,2008.

9. ***Колізійні питання у сфері трудових відносин***

Загальна характеристика трудових відносин у міжнародному приватному праві. Трудова міграція. Встановлення державами обмежень та квот на в'їзд іноземних громадян з метою

працевлаштування. Міжнародні організації, пов'язані з регулюванням міграційних процесів. Колізійні регулювання міжнародних трудових процесів. Працевлаштування іноземців в Україні. трудові права українських громадян за кордоном.

Література до лекції 9:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.
2. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.
3. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.
4. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: підручник , - К.: Атіка, 2003.
5. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: курс вибр.лекц., - К.: Юрінком Інтер, 1997.
6. Чубарев В.Л.Міжнародне приватне право: Навчальний посібник.- К.: Атіка,2008.

Самостійна робота студентів:

1.Основні функції МОП у сфері захисту прав трудових мігрантів.

Література:

1. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.

5.СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінарські заняття з кредитного модуля “Міжнародне приватне право” передбачені навчальним планом факультету соціології і права НТУУ “КПІ” з

метою засвоєння теоретичних знань, отриманих студентами на лекціях та під час самостійного опрацювання матеріалу, здобуття у студентів навичок усного викладення матеріалу перед аудиторією. Навчальним планом відведено 18 годин семінарських занять для студентів денної форми навчання, протягом яких викладач перевіряє рівень засвоєння поданого матеріалу. Готуючись до семінарських занять, необхідно використати лекційні нотатки та рекомендовану літературу.

№	Назва теми заняття та перелік основних питань
1.	<p><i>Поняття, предмет і метод правового регулювання у міжнародному приватному праві</i></p> <p>Поняття і предмет міжнародного приватного права. Поняття «іноземного елемента» у міжнародному приватному праві. Міжнародне приватне право як галузь права, наука та навчальний курс. Система міжнародного приватного права. Співвідношення міжнародного приватного права і міжнародного публічного права. Матеріально – правовий метод правового регулювання правовідносин, ускладнених іноземним елементом. Колізійно – правовий метод як основний метод регулювання цивілістичних відносин з «іноземним елементом». Переваги та недоліки зазначених методів правового регулювання.</p> <p><i>Література до семінарського заняття 1:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №32. - Ст.422. 2. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: Навчальна програма дисципліни/ Упор.: канд. юрид. Наук, доц. Кисіль В.І. – К.,1998. 3. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп.

	<p>— М. :НОРМА ИНФРА - М, 2011.</p> <p>4. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл ./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.</p> <p><i>Самостійна робота студентів:</i></p> <p>1. Перспективи розвитку міжнародного приватного права у ХХІ ст.</p> <p>2. Об'єктивні підстави зацікавленості держав у вирішенні проблем міжнародного приватного права.</p> <p>3. Мета створення та основні напрями діяльності Комісії ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ).</p> <p>1. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М. :НОРМА ИНФРА - М, 2011.</p> <p>2. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл ./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.</p> <p>3. Международное частное право. Общая часть. Учебник./Г.С. Фединяк, Л.С. Фединяк. - Х.: Право, 2015.</p>
<p>2.</p>	<p><i>Поняття та види джерел міжнародного приватного права.</i></p> <p>Поняття джерел права. Джерела міжнародного приватного права, які офіційно визнані у правовій системі України. Національне законодавства - джерело міжнародного приватного права. Закон "Про міжнародне приватне право" - єдиний кодифікований акт в галузі міжнародного приватного права в Україні. Класифікація міжнародних договорів у міжнародному приватному праві. Участь України у міжнародних двосторонніх договорах. Участь України у міжнародних багатосторонніх угодах. Поняття міжнародного правового звичаю. Види звичаїв, що застосовуються у міжнародному приватному праві. Правила ІНКОТЕРМС - 2000. Випадки застосування в Україні судового прецеденту в якості</p>

джерела міжнародного приватного права.

Література до семінарського заняття 2:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №32. - Ст.422.
2. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: Навчальна програма дисципліни/ Упор.: канд. юрид. Наук, доц. Кисіль В.І. – К.,1998.
3. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.
4. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл ./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.

Самостійна робота студентів:

1. Особливості подальшого розвитку міжнародного приватного права у США та Великій Британії.
2. Роль міжнародних інституцій у створенні норм міжнародного приватного права.

Література:

1. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл ./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.
2. Международное частное право. Общая часть. Учебник./Г.С. Фединяк, Л.С. Фединяк. - Х.: Право, 2015.

3. ***Вчення про колізійну норму***

Поняття колізійної норми. Структура колізійної норми. Класифікація колізійних норм. Основні формули прикріплення колізійних норм. Зворотне відсилання. Відсилання до права третьої держави. Визначення Законом України зворотного відсилання.

Встановлення змісту іноземного права. Поняття публічного порядку у правових системах. Обмеження дії колізійної норми шляхом застосування застереження про публічний порядок. Зміст концепції обходу закону. Законодавство України про обхід закону. Взаємність та реторсії у міжнародному праві. Матеріальна та формальна взаємність.

Література до семінарського заняття 3:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.
2. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.
3. Кисіль, В. І. Зворотне відсилання в міжнародному приватному праві / В. І. Кисіль // Актуал. пробл. міжнар. відносин. — 1999. — Вип. 13, ч. 1.
4. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл ./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.

Самостійна робота студентів:

1. Відображення теорії обходу закону у законодавстві іноземних країн.

Література:

1. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл ./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.
2. Международное частное право. Общая часть. Учебник./Г.С. Фединяк, Л.С. Фединяк. - Х.: Право, 2015.

4.	<i>Цивільно - правовий статус іноземних осіб та осіб без громадянства</i>

Поняття суб'єктів міжнародного приватного права. Особливість правового статусу фізичних осіб у міжнародному приватному праві. Іноземці за законодавством України. Право - та дієздатність іноземців в Україні. Застосування особистого закону фізичної особи (lex personalis) для вирішення колізійних питань дієздатності.

Література до семінарського заняття 4:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.
2. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.

Самостійна робота студентів:

1. Переваги та недоліки критерію інкорпорації для визначення особистого закону юридичної особи.

Література:

1. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.

5. ***Правовий статус юридичної особи. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права***

Критерії визначення особистого закону юридичної особи в різних правових системах. Правове становище іноземних юридичних осіб в Україні.

Особливості участі держави в міжнародних приватних відносинах. Імунітет держави та його види.

Література до семінарського заняття 5:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.

	<p>2. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.</p> <p><i>Самостійна робота студентів:</i></p> <p>1. Особливості правового статусу транснаціональних корпорацій як суб'єктів міжнародного приватного права</p> <p>2. Особливості статусу міжнародних міжурядових організацій у міжнародному приватному праві.</p> <p><i>Література:</i></p> <p>1. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл. / за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.</p> <p>2. Международное частное право. Общая часть. Учебник./Г.С. Фединяк, Л.С. Фединяк. - Х.: Право, 2015.</p>
<p>6.</p>	<p><i>Особливості правового регулювання відносин власності у міжнародному приватному праві</i></p> <p>Особливості інституту права власності в різних правових системах. Застосування колізійного принципу <i>lex rei sitae</i> для вирішення колізійних питань речового статусу у міжнародному приватному праві. Право власності та інші речові права на рухоме майно, що перебуває у дорозі. Правове становище власності України за кордоном. Імунітет державної власності. Захист культурних цінностей. Застосування колізійного принципу <i>lex rei sitae</i> для визначення компетентного правопорядку при розгляді справ щодо повернення культурних цінностей. Конвенції ЮНЕСКО про захист культурних цінностей. Конвенція УНІДРУА про викрадені або незаконно вивезені культурні цінності. Законодавство України в сфері збереження і захисту культурної спадщини.</p> <p><i>Література до семінарського заняття 6:</i></p> <p>1. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей:</p>

	<p>Закон України від 21.09.1999 р. №1068 - XIV// Відомості Верховної Ради України. - 1999. - №48. Ст.405.</p> <p>2. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 р. №1805 - III// Відомості Верховної Ради України. - 2000. - №39. Ст.333.</p> <p>3. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. №2778 - VI// Відомості Верховної Ради України. - 2011. - №24. Ст.168.</p> <p>4. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.</p> <p>5. Чубарєв В.Л.Міжнародне приватне право: Навчальний посібник.- К.: Атіка,2008.</p> <p><i>Самостійна робота студентів:</i></p> <p>1. Повернення в Україну культурних цінностей, вивезених в роки Другої світової війни.</p> <p>2. Повернення в Україну викрадених та незаконно вивезених культурних цінностей.</p> <p><i>Література:</i></p> <p>1. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.</p>
--	---

7.	<p><i>Особливості правового регулювання шлюбно - сімейних відносин у міжнародному приватному праві</i></p> <p>Особливості укладання та припинення шлюбу у правових системах різних держав. Форма шлюбу. Укладання шлюбу на території України. Укладання шлюбу за кордоном. Визнання шлюбу, укладеного за кордоном. Судовий та позасудовий порядок припинення шлюбу. Закон України "Про міжнародне приватне право" про визначення компетентного правопорядку щодо</p>
----	---

припинення шлюбу та правових наслідків шлюбу. Правовий режим майна подружжя в країнах різних правових систем. Інститут міжнародного усиновлення. Закон України "Про міжнародне приватне право" про усиновлення та скасування усиновлення.

Література до семінарського заняття 7:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.
2. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.
3. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.
4. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: підручник , - К.: Атіка, 2003.
5. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: курс вибр.лекц., - К.: Юрінком Інтер, 1997.
6. Чубарев В.Л. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник.- К.: Атіка, 2008.

Самостійна робота студентів:

1. Укладення "консульських шлюбів"

Література:

1. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.

8. ***Особливості правового регулювання спадкових відносин у міжнародному приватному праві***

Особливості інституту спадкування у різних країнах. Порядок складання та форма заповіту, визначена законодавством іноземних

країн. Форма заповіту за законодавством України. Системи спадкування за законом : романська та система парантел. Колізійні питання спадкування. Українське законодавство про статут спадкування. Спадкові права іноземців в Україні. Спадкові права українських громадян за кордоном. Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві. Концепція "право окупації". Концепція "право спадкування".

Література до семінарського заняття 8:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.
2. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.
3. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.
4. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: підручник , - К.: Атіка, 2003.
5. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: курс вибр.лекц., - К.: Юрінком Інтер, 1997.
6. Чубарев В.Л. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник.- К.: Атіка, 2008.

Самостійна робота студентів:

1. Особливості спадкування нерухомості у Франції .

Література:

1. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.

9.

Колізійні питання у сфері трудових відносин

Загальна характеристика трудових відносин у міжнародному приватному праві. Трудова міграція. Встановлення державами обмежень та квот на в'їзд іноземних громадян з метою працевлаштування. Міжнародні організації, пов'язані з регулюванням міграційних процесів. Колізійні регулювання міжнародних трудових процесів. Працевлаштування іноземців в Україні. Трудові права українських громадян за кордоном.

Література до семінарського заняття 9:

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.
2. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.: НОРМА ИНФРА - М, 2011.
3. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.
4. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: підручник , - К.: Атіка, 2003.
5. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: курс вибр.лекц., - К.: Юрінком Інтер, 1997.
6. Чубарев В.Л. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник.- К.: Атіка, 2008.

Самостійна робота студентів:

1. Конвенція про захист прав працівників - мігрантів і членів їх сімей 1990 р.

Література:

1. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М.

	<p>:НОРМА ИНФРА - М, 2011.</p> <p>2. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.</p>
--	---

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
	Навчальним планом не передбачені теми для самостійного вивчення	

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

У процесі вивчення кредитного модуля “Міжнародне приватне право” з метою поглибленого вивчення та аналізу окремих проблем, пропонується опрацювання деяких питань у формі рефератів. Студент обирає тему реферату за бажанням. Під час написання роботи студенти вчаться самостійно опрацьовувати відібраний матеріал, робити узагальнення і висновки стосовно прочитаного. Розкриваючи тему реферату, необхідно посилатися на національне законодавство, міжнародні угоди, зокрема ті, в яких приймає участь Україна, ілюструвати матеріал прикладами судового вирішення спорів за участю "іноземного елемента". Не допускається механічне переписування підручника, матеріалів періодичних видань.

Реферат може бути написаний від руки або набраний на комп'ютері. Обсяг роботи до 20 сторінок. В роботі має бути вступ, основна частина та висновки, необхідно виділяти абзаци та робити посилання на джерела, які були використані при написанні роботи. У кінці роботи обов'язково має бути список джерел, на які зроблені посилання. Сторінки реферату повинні бути пронумеровані і мати поле для зауважень викладача. Титульний аркуш оформлюється за стандартними вимогами, на ньому необхідно вказати тему реферату.

Для самостійної роботи подаються теми рефератів:

1. Національне законодавство як джерело міжнародного приватного права.
2. Правові звичаї як джерело міжнародного приватного права.
3. Застереження про публічний порядок у міжнародному приватному праві.
4. Захист культурних цінностей та права власності на них.
5. Правові підстави спадкування у правових системах сучасності.
6. Колізійні прив'язки та їх еволюція.
7. Правовий статус українських громадян за кордоном.
8. Імунітет держави та його види.
9. Уніфікація міжнародного приватного права.
10. Застосування прив'язки *lex personalis* для визначення правового режиму рухомого майна в країнах Латинської Америки.
11. Міжнародний торговельний звичай, міжнародні правила тлумачення торговельних термінів (ІНКОТЕРМС).
12. Санчес де Бустаманте-і-Сірвен Антоніо. Кодекс Бустаманте.
13. Теорія обходу закону.
14. Гаазька конференція з міжнародного приватного права та її роль у прогресивній уніфікації правил міжнародного приватного права.
15. Принципи УНІДРУА.
16. Вирішення колізійних питань дієздатності фізичної особи в країнах різних правових систем.
17. Відмінності щодо визначення правового режиму майна подружжя в країнах різних правових систем.
18. Застосування критерію реальної осілості для визначення особистого закону юридичної особи в судовій практиці Франції.
19. Конвенція УНІДРУА про викрадені або незаконно вивезені культурні цінності 1995 року.
20. Особливості інституту спадкування у різних країнах.

8. КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ

Робочим планом підготовки фахівців напряму 6.030401 "Правознавство" передбачено написання модульної контрольної роботи (МКР). МКР - це завдання, зазвичай у вигляді тестів, які передбачають самостійне виконання студентом роботи з метою перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу. Далі наводиться приблизний варіант модульної контрольної роботи.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

з кредитного модуля «Міжнародне приватне право»
для студентів спеціальності 6.030401 «Правознавство»

1. Міжнародне приватне право є: а) частиною національних систем права; б) особливою правовою системою.
2. Структура колізійної норми : _____.
3. Визначити форми міжнародного приватного права, які офіційно визнаються у правовій системі України: а) внутрішнє законодавство; б) міжнародні та внутрішньодержавні правові звичаї; в) судова практика.
4. Формула прикріплення "закон місця укладення шлюбу" застосовується до відносин, які стосуються : а) правових наслідків шлюбу; б) форми шлюбу.
5. Відповідно до законодавства України зворотне відсилання: а) не визнається; б) приймається у випадках, визначених законом; в) жодна з відповідей неправильна.
6. Визначити, у яких двох варіантах застосовується *Lex personalis* (особистий закон фізичної особи): а)закон місця реєстрації як підприємця та місця постійного проживання; б) закон постійного проживання та місця знаходження основної частини майна; в) закон місця проживання та громадянства.

7. Застереження про публічний порядок означає, що: а) дія іноземного закону виключається внаслідок особливостей саме іноземного закону; б) сукупність національних законів усувають дію іноземного закону, внаслідок особливостей цих вітчизняних законів.
8. Міжнародний звичай обов'язковий, якщо: а) держава прямо визнала його в законі або підзаконному нормативному акті; б) жоден з міжнародних звичаїв не можна характеризувати як обов'язковий; в) правильної відповіді не зазначено.
9. Яку прив'язку пропонує застосовувати Закон України "Про міжнародне приватне право", коли предметом угоди є рухоме майно, що перебуває у дорозі: а) закон країни місця призначення; б) закон країни місця відправлення, якщо інше не встановлено угодою сторін; в) закон країни місця відправлення.
10. Визначити, що означає «формальна» взаємність: а) надання іноземцям тієї ж суми прав, якими користуються громадяни даної держави; б) надання іноземним особам прав, якими вони користуються в своїй країні.
11. Прив'язка односторонньої колізійної норми: а) формулює загальний принцип обрання права; б) прямо називає право держави; в) жодна із відповідей неправильна.
12. Визначити, хто вперше запропонував термін «міжнародне приватне право»: а) І.Бентам; б) Дж. Сторі; в) В.Корецький.
13. Фізична особа, що перебуває на території іншої держави, підпорядковується: а) одночасно двом правопорядкам; б) виключно закону країни громадянства; в) виключно закону країни перебування.
14. Визначити сферу застосування правила прикріплення «lex fori» (закон країни суду): а) торговельне мореплавство; б) міжнародний цивільний процес; в) зобов'язальне право.
15. Який правовий режим надано іноземним фізичним та юридичним особам в Україні _____.

16.Обов'язок встановлення змісту іноземного права покладено: а) на всіх зацікавлених у справі; б) на суд; в) жодна з відповідей неправильна.

17.Визначити, де вперше була опрацьована доктрина наслідків обходу закону: а) в Іспанії; б) у Франції; в) у Румунії.

9. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

з кредитного модуля “ Міжнародне приватне право ” для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки 6.030401 «Правознавство»

Розподіл навчального часу за видами занять і завдань з кредитного модуля згідно з робочим навчальним планом.

	Навчальний час		Розподіл навчальних годин			Контрольні заходи		
	Кредити	Академ. години	Лекції	Семінари	СРС	МКР	Реферат	Семестрова атестація
7	4	120	18	18	84	1	1	Диф. залік

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- 1) три відповіді (кожного студента) на семінарських заняттях по поточному лекційному матеріалу (за умови, що на одному занятті обпитується 10 студентів при максимальній чисельності групи – 30 осіб;

$$\frac{9\text{сем.} * 10\text{ст.}}{30\text{ст.}} = 3\text{відп.})$$

- 2) одна модульна контрольна робота;
- 3) один реферат.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1.Опрацювання на семінарських заняттях поточного лекційного матеріалу.

Ваговий бал – 10 (r k = 10). Максимальна кількість балів на всіх практичних заняттях дорівнює $10 \text{ балів} \times 3 = 30 \text{ балів}$.

Критерії оцінювання відповідей:

10 балів – повна відповідь на поставлене питання; студент вільно орієнтується в лекційному матеріалі, правильно та доречно вживає юридичну термінологію;

8 балів – відповідь потребує невеликих уточнень;

6 балів – відповідь потребує суттєвих доповнень; студент плутається в юридичній термінології та не може відповісти на уточнюючі запитання через недостатнє опрацювання матеріалу;

0 балів - відповідь не по суті; вкрай обмежена відповідь.

2.Модульна контрольна робота

Ваговий бал – 40 (r k = 40).

Критерії оцінювання:

40 - 36 балів - повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) на всі питання модульної контрольної роботи; студент вільно орієнтується в поданому матеріалі;

35 - 27 балів - студент надав повні відповіді на 75% питань модульної контрольної роботи; відповіді на всі питання контрольної потребують уточнень;

26 - 16 балів - студент надав відповіді на 60% питань модульної контрольної роботи; відповіді потребують суттєвих уточнень, недостатнє володіння матеріалом;

0 балів - студент не орієнтується в поданому матеріалі, вкрай обмежена відповідь.

3. Написання реферату

Ваговий бал - 30 ($r_k = 30$).

Критерії оцінювання:

30 -27 балів - тема реферату повністю розкрита; студент вільно орієнтується в поданому матеріалі; оформлення реферату відповідає вимогам.

26 -20 балів - тема реферату розкрита, але в роботі є невеликі недоліки; окремі питання потребують уточнень.

19 - 12 балів - студент повністю не розкрив подану тему; матеріал потребує суттєвих доповнень та уточнень; є зауваження до оформлення реферату.

0 балів - студент не орієнтується в поданому матеріалі; тема реферату не розкрита.

Штрафні та заохочувальні бали (r_s) нараховуються за:

Штрафні бали

- відсутність без поважних причин на семінарському занятті – 1 бал.

Заохочувальні бали

- повідомлення на семінарському занятті за результатами опрацювання відповідної літератури – 2 бали;
- участь у факультетській або університетській олімпіаді – 3 бали.

Розрахунок шкали рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру (семестровий рейтинг R_c) складає:

$$R_c = \sum r_k$$

$$R_c = 30 + 40 + 30 = 100 \text{ балів}$$

Рейтингова оцінка (**RD**) формується як сума всіх рейтингових балів R_c , а також заохочувальних (штрафних) балів r_s .

Студенти, які набрали протягом семестру рейтинг менше 60 балів ($0,6R_c$), зобов'язані виконувати залікову контрольну роботу.

Студенти, які набрали протягом семестру необхідну кількість балів (60 балів і більше), мають можливості:

- отримати залікову оцінку так званим “автоматом” відповідно до набраного рейтингу;
- виконувати залікову контрольну роботу з метою підвищення оцінки.

Оцінки (ECTS та традиційна) до залікової відомості виставляються згідно з таблицею.

Значення рейтингу з кредитного модуля	Кількість балів	Оцінка ECTS	Традиційна оцінка
$0,95R \leq RD$	95-100	A- відмінно	зараховано
$0,85R \leq RD < 0,95R$	85-94	B- дуже добре	
$0,75R \leq RD < 0,85R$	75-84	C- добре	
$0,65R \leq RD < 0,75$	65-74	D- задовільно	
$0,6R \leq RD < 0,65$	60-64	E- достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
$RD < 0,6R$	<60	Fx- незадовільно	незараховано
$RD < 0,4R$	<40	F- незадовільно (потрібна додаткова робота)	не допущено

10. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

У процесі вивчення кредитного модуля “Міжнародне приватне право” студентам доводиться мати справу із значною кількістю нормативно-правових актів. Завдання викладача на цьому етапі – навчити студента працювати з окремим нормативно-правовим актом, вміти знайти у значній кількості правової літератури необхідне пояснення.

При розгляді на семінарських заняттях лекційного матеріалу викладачу доцільно запропонувати студентам зробити невеликі повідомлення з певної тематики. Це можуть бути питання, що винесені на самостійне опрацювання.

Для більшої наочності інформація може бути подана у вигляді презентації, тощо.

Кафедрою публічного права приділяється велика увага впровадженню нових методик та технологій викладання навчальних дисциплін. З урахуванням вимог кафедри щодо сучасних прийомів та засобів подання матеріалу, викладачем був створений мультимедійний проект до розділу 5 кредитного модуля "Міжнародне приватне право", який пропонується до перегляду студентам на семінарських заняттях.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

11.1. Базова

1. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. №2709 - IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - №3Ст.422.
2. Богуславский М. М. Международное частное право: учебник / М. М. Богуславский. — 6-е изд., перераб. и доп. — М. :НОРМА ИНФРА - М, 2011.
3. Міжнародне приватне право: науково-практичний коментар Закону України/ А.С.Довгерт, В.І.Кисіль, - К.,2008.
4. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.
5. Международное частное право. Общая часть. Учебник./Г.С. Фединяк, Л.С. Фединяк. - Х.: Право, 2015.
6. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: підручник , - К.: Атіка, 2003.
7. Фединяк Г.В. Міжнародне приватне право: курс вибр.лекц., - К.: Юрінком Інтер, 1997.
8. Чубарев В.Л.Міжнародне приватне право: Навчальний посібник.- К.: Атіка,2008.

11.2. Допоміжна

1. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: Навчальна програма дисципліни/ Упор.: канд. юрид. Наук, доц. Кисіль В.І. – К.,1998.
2. Ануфриева Л. П. Международное частное право. Общая часть [Текст] / Л. П. Ануфриева. — М., 2000. — 246 с.
3. Ануфриева Л. П. Международное частное право. Особенная часть [Текст] / Л. П. Ануфриева. — М., 2000. — 646 с.
4. Ануфриева Л. П. Соотношение международного публичного и международного частного права: правовые категории [Текст] / Л. П. Ануфриева. — М.:Спарк, 2002. —415 с.
5. Асосков А. В. Правовые формы участия юридических лиц в международном коммерческом обороте [Текст] / А. В. Асосков. — М.: Статут, 2003. — 348 с.
6. Баймуратов М.А. Международное частное право. – Одесса, 1996.
7. Борисова А. Н. Доктрина обратной отсылки и отсылки к праву третьего государства (renvoi) [Текст] / А. Н. Борисова. — М. : Книгодел, 2009. — 176 с.
8. Бородко Н. П. Международная организация труда: структура и деятельность [Текст]: учеб. пособие / А. А. Греченков, Л. А. Киселева. — М.: Изд-во деловой и учеб. лит., 2006. — 124 с.
9. Гаврилов В.В. Международное частное право. – М.: Норма, 2000.
10. Гетьман-Павлова И. В. Международное частное право [Текст] : учебник / И. В. Гетьман-Павлова. — 2-е изд. — М. : Эксмо, 2009. — 704 с.
11. Дахно І.І. Міжнародне економічне право [Текст] : курс лекцій /І.І. Дахно. — 2-ге вид. — К. : МАУП, 2003. — 160 с.
12. Ерпылева Н. Ю. Международное частное право [Текст]: учеб.-метод. пособие в 2 кн. / Н. Ю. Ерпылева, М. Б. Касенова. — М. : Омега-Л, 2008. — 855 с.

- 13.Звеков В. П. Коллизии законов в международном частном праве [Текст] / В. П. Звеков. — М. : Волтерс Клувер, 2007. — 416 с.
- 14.Кибенко, Е. Р. Международное частное право [Текст] : учеб.-практ. пособие / Е. Р. Кибенко. — Харьков : Эспада, 2003. — 512 с.
- 15.Кисіль, В. І. Зворотнє відсилання в міжнародному приватному праві [Текст] / В. І. Кисіль // Актуал. пробл. міжнар. відносин. — 1999. — Вип. 13, ч. 1. —С. 91-99.
- 16.Кисіль, В. І. Міжнародне приватне право: питання кодифікації [Текст] / В. І. Кисіль. — К. : Україна, 2000. — 273 с.
- 17.Кивалова Т.С., Короткий Т.Р. Международное частное право: Метод. Указания по учебной дисциплине / Под ред.М.Е.Черкеса //Одесск. национальн. юрид. академия. —Одесса: Феникс, 2004.
- 18.Кисіль В.І. Міжнародне приватне право: питання кодифікації.- К.: Україна, 2000.
- 19.Международное частное право/ Под общ. Ред.Г.К.Матвеева. – К.: Вища школа, 1985.
- 20.Международное частное право: Иностранное законодательство/ Предисл. А.Л.Маковского; Сост. и ред. А.Н.Жильцов, М.И. Муратов. М. 2001.
- 21.Міжнародне приватне право. Актуальні проблеми/ За ред. проф. А.Довгерта. – К.: Укр.центр правничих студій, 2001.
- 22.Попова А.В. Международное частное право. Краткий курс. СПб., 2009.
- 23.Учебник по публичному и частному праву: В 2 т./ Под. Общ. Ред. А.А.Костина Т.П : Частное право. М. 2008.
- 24.Юлдашев О.Х. Міжнародне приватне право: теоретичні та прикладні аспекти, - К.: МАУП, 2004.